

UNIVERZITET CRNE GORE
Centar Informatičnog Sistema

**Pravila o korišćenju Akademske mreže
Univerziteta Crne Gore**

Opšti dio

Akadska mreža Univerziteta Crne Gore (AMUCG) je osnov Crnogorske istraživačke i obrazovne mreže (MREN – Montenegro Research and Education Network) i definisana kao informacioni sistem koji se jedinstveno realizuje za cio Univerzitet Crne Gore, i čija je organizacija prilagođena savremenoj koncepciji informacionih sistema koja treba da obezbijedi jedinstven razvoj i održavanje. AMUCG je punopravna članica Evropske asocijacije akademskih mreža (TERENA), povezana je na panevropsku akademsku mrežu GEANT, punopravna članica evropske GRID inicijative (EGI), registrovana kao Autonomni sistem (RIPE), autorizovani akademski CA, pristupna tačka evropskim računarskih resursima visokih performansi (SEEGRID), tehnički administrator nacionalnog .me domena i prepoznata kao lokalni akademski Internet provajder. Drugim riječima, akadska mreža je osnov nacionalne akadske eInfrastrukture.

Centar informacionog sistema (CIS) je unutrašnja organizaciona jedinica Univerziteta Crne Gore (UCG) koja je zadužena za sve aktivnosti vezane za održavanje, planiranje, upravljanje i razvoj AMUCG te koordinisanje međunarodnih aktivnosti MREN-a. CIS je odgovoran i za projektovanje, realizaciju i unapređivanje Informacionog sistema UCG kao i svih javnih i privatnih servisa od zajedničkog interesa za UCG i njegove članice.

Član 1

Ovim Pravilima se uređuju prava i obaveze korisnika AMUCG, kao i ostala pitanja koja doprinose pravilnom funkcionisanju i korišćenju. Takođe, ovim Pravilima se, utvrđuje i obaveza prihvatanje odredbi ugovora o korišćenju telekomunikacione infrastrukture i servisa potpisanih od strane CIS-a (MREN-a) za potrebe AMUCG, kao i obaveza prihvatanja svih pravilnika koji su rezultat povezivanja na druge akademske mreže (GEANT AUP ...) i učlanjenja u međunarodne organizacije (TERENA, EGI). Relevantne odredbe ovih dokumenata će se korisnicima AMUCG učiniti dostupnim preko zvaničnog sajta CIS-a.

Član 2

Članovi AMUCG

Članovi Akademske mreže Univerziteta Crne Gore (AMUCG) mogu postati:

- 2.1. sve ganizacione jedinice i unutrašnje organizacione jedinice UCG
- 2.2. sve naučne, istraživačke i obrazovne institucije Crne Gore,
- 2.3. sve biblioteke, studentski i učenički domovi i ostale neprofitne institucije koje su u službi akademske zajednice Crne Gore

Član 3

Korisnici javnih servisa i resursa AMUCG

Korisnici javnih servisa i resursa AMUCG mogu postati svi:

- 3.1. akademski građani Crne Gore čije su institucije članice AMUCG,
- 3.2. svi učenici u Crnoj Gori preko MEIS-a kojim rukovodi Ministarstvo prosvjete i nauke,
- 3.3. istaživači, naučnici i drugi pojedinci koji imaju potrebu za resursima AMUCG isključivo u akademske, naučne i neprofitabilne svrhe

Član 4

Povezivanje na AMUCG

Iskazuje se na sledeći način

- 4.1. Pristupna mreža
 - 4.1.1. Način povezivanja, vrstu i kvalitet servisa iskazanim od strane članice ili korisnika, kao i njihove promjene, utvrđuje CIS UCG u skladu sa traženim resursima, planovima daljeg razvoja i mogućnostima CIS-a UCG i same AMUSG.
 - 4.1.2. Troškove povezivanja snose članice ili korisnici.
 - 4.1.3. Troškove zakupa linkova snose članice ili korisnici shodno predmetnim ugovorima sa telekomunikacionim operaterima.

4.2. Pristupna oprema

4.2.1. Vrstu opreme za povezivanje na AMUCG, zavisno od 4.1.1 utvrđuje CIS.

4.2.2. Troškove i proces nabavke opreme potrebne za povezivanje na AMUCG, a prema 4.2.1, snosi i vrši članica ili korisnik.

4.2.3. Održavanje i servisiranje opreme vrši članica (vlasnik) uz konsultacije, pomoć i preporuke CIS-a.

Član 5

Prava i obaveze članica i korisnika AMUCG

5.1. Prava članica i korisnika

5.1.1. Pravo na pristupnu tačku u AMUCG

5.1.2. Pravo na prenos podataka unutar AMUCG, povezanim mrežama (GEANT) i Internetu.

5.1.3. Pravo na korišćenje javnih servisa AMUCG

5.1.4. Pravo na usluge podrške za korišćenje javnih servisa AMUCG

5.1.5. Pravo na usluge podrške pri korišćenju i razvoju informacijskih servisa članica

5.1.6. Pravo na korišćenje stručne pomoći CIS-a vezane za pitanja LAN mreža članica, i njihovih servisa (postojećih i u razvoju).

5.2. Obaveze članica i korisnika

5.2.1. Obaveza poštovanja člana 4 prije povezivanja na AMUCG.

5.2.2. Obaveza izmirivanja svih troškova nastalih korišćenjem resursa AMUCG, a koje AMUCG ima prema trećim licima, u cijelom iznosu ili shodno utvrđenom procentu korišćenja.

5.2.3. Obaveza posjedovanja detaljne dokumentacije o svojim računarskim resursima koji su povezani na AMUCG (šeme LAN mreže, konfiguracija mrežnih uređaja, spisak računarske opreme, evidencija fizičkih i mrežnih adresa, raspoloživi softver, itd)

5.2.4. Obaveza održavanja svojih računarskih resursa na nivou minimuma tehničkih zahtjeva kako bi se ostvarila puna funkcionalnost u okviru AMUCG

5.2.5. Obaveza prihvatanja ovog Pravilnika i potpisivanja ugovora sa CIS-om UCG, čiji je sastavni dio ovaj Pravilnik.

5.2.6. Obaveza prihvatanja svih pravilnika korišćenja određenih resursa koje je CIS potpisao sa pružaocima istih.

5.2.7. Obaveza obavještanja CIS-a o svim tehničkim promjenama na lokalnoj računarskoj infrastrukturi koje imaju kvantitativni ili kvalitativni uticaj na resurse i servise AMUCG

5.2.8. Obaveza imenovanja stručnog predstavnika-administratora za saradnju sa CIS-om

5.2.9. Obavezna redovnog informisanja svih svojih zaposlenih, studenata, učenika i drugih korisnika o svim pravima i obavezama iz ovog Pravilnika.

Član 6

Prava i obaveze Centra Informatičnog Sistema UCG, kao predstavnika AMUCG

6.1. Prava CIS-a UCG

- 6.1.1. Pravo uvida u računarsko-komunikacione resurse članica, koji su povezani na AMUCG.
- 6.1.2. Pravo uvida ili učešća u svim aktivnostima članice koje se tiču nabavke, razvoja ili implementacije računarskih resursa ili servisa koji će direktno ili indirektno biti povezani ili koristiti resurse AMUCG.
- 6.1.3. Pravo preduzimanja svih potrebnih aktivnosti u cilju integralnog i pravilnog funkcionisanja i razvoja AMUCG, a u skladu sa ovim Pravilnikom, predmetnim ugovorom i principima akademske otvorenosti i saradnje.
- 6.1.4. Pravo zastupanja AMUCG u svim nacionalnim i međunarodnim aktivnostima

6.2. Obaveze CIS-a UCG

- 6.2.1. Obavezu informisanja članica o svim promjenama u AMUCG, a koje se tiču korisnika
- 6.2.2. Obavezu poštovanja Pravilnika, važećih standarda i pozitivne inženjerske prakse
- 6.2.3. Obavezu formiranja CSIRT (Computer Security Incident Response Team) tima i postavljanje CSIRT portala za potrebe prijave i otklanjanja uočenih problema u radu AMUCG
- 6.2.4. Obavezu pružanja i razvijanja svih akademskih servisa potrebnih korisnicima u skladu sa raspoloživim mogućnostima i shodno ovom Pravilniku
- 6.2.5. Obavezu reagovanja, u najkraćem mogućem roku, u slučajevima nemogućnosti korišćenja servisa AMUCG, shodno stavu 6.2.4 i pronalaženja rješenja za funkcionisanje istog.
- 6.2.6. Obavezu pružanja stručne konsultantske pomoći članicama pri korišćenju i razvoju akademskih servisa
- 6.2.7. Obavezu stavljanja na uvid članicama i korisnicima svih podataka koji se direktno ili indirektno tiču samih članica ili korisnika.
- 6.2.8. Obavezu zaštite privatnosti podataka korisnika koji su u posjedu CIS-a u skladu sa važećim propisima i ugovorenim pravilima.

Član 7

Pravilno i dozvoljeno korišćenje resursa AMUCG

Pravilno i dozvoljeno korišćenje resursa AMUCG podrazumijeva:

- 7.1. Svako korišćenje resursa i servisa AMUCG od strane korisnika se smatra pravilnim ako je u skladu sa važećim zakonskim propisima i nije izričito zabranjeno odredbama ovog Pravilnika.
- 7.2. Resursi AMUCG mogu biti korišćeni za bilo koju aktivnost koja unapređuje naučno-istraživački i obrazovni proces, ciljeve i politiku članica, AMUCG, i njenih korisnika u cjelini, a u skladu sa 7.1.
- 7.3. Korišćenje resursa AMUCG za postavljanje ili emitovanje informativnog sadržaja nekomercijalnog karaktera, a koji su od interesa za korisnike Akademske mreže i šire društvene zajednice, čak i kada nijesu u direktnoj vezi sa naučno-istraživačkim ili obrazovnim radom je dozvoljeno, ako je u skladu sa 7.1 i ne ugrožava funkcionalnost infrastrukture i ostalih servisa AMUCG.

- 7.4. Korišćenje resursa AMUCG u privatne svrhe (npr. ostvarivanje privatnog e-mail saobraćaja) je dozvoljeno, ako je u skladu sa odredbama ovog Pravilnika.
- 7.5. Međusobno hijerarhijsko ili redundantno povezivanje korisnika AMUCG se smatra dozvoljenim ako ničim ne narušava funkcionisanje infrastrukture i servisa AMUCG i rad ostalih korisnika, pod uslovom da je usaglašeno sa razvojnom politikom AMUCG i odobreno od strane CIS-a. Pri tome pojedini korisnici AMUCG, u sporazumu sa drugim korisnicima AMUCG, mogu u ime grupe korisnika AMUCG da preuzmu nadležnost nad pripadajućim dijelom infrastrukture AMUCG što podrazumjeva:
- preuzimanje odgovornosti za sprovođenje odredbi ovog Pravilnika,
 - zastupanje interesa pojedinih korisnika AMUCG,
 - tehnički razvoj, održavanje i podrška pripadajuće računarsko-komunikacione infrastrukture itd,
- Primjer ovakve zajednice korisnika AMUCG su fakulteti ili grupe institucija na pojedinim zajedničkim lokacijama, gradovima ili regijama.
- 7.6. Povezivanje i razmjena saobraćaja mreža članica sa drugim mrežama, kao i omogućavanje tranzitnog saobraćaja, se smatra dozvoljenim, pod uslovom da je usaglašeno sa razvojnom politikom AMUCG i odobrena od strane CIS-a. Za ovu vrstu veza i saobraćaja u potpunosti važe odredbe ovog Pravilnika.

Član 8

Nedozvoljeno korišćenje AMUCG

Aktivnosti koje ugrožavaju funkcionisanje AMUCG i predstavljaju nedozvoljeno korišćenje resursa AMUCG. su:

- 8.1. Svaka vrsta aktivnosti koja je u suprotnosti sa važećim zakonima Crne Gore.
- 8.2. Svaka aktivnost koja je u suprotnosti sa ugovornim obavezama AMUCG prema pružaocima usluga.
- 8.3. Svaka aktivnost koja je u suprotnosti sa pravilnicima drugih akademskih mreža koje je CIS potpisao povezivanjem sa istim (GEANT AUP, ...) i sa pravilnicima međunarodnih organizacija koje je CIS prihvatio učlanjivanjem u iste (TERENA, RIPE, EGI itd.).
- 8.4. Svaka aktivnost koja je u suprotnosti sa pravilima bilo koje mreže sa kojom se, ili preko koje se ostvaruje saobraćaj iz AMUCG, a posebno nakon prijave, pritužbe ili upozorenja.
- 8.5. Svaka aktivnost koja ostvaruje ili pokušava da ostvari nelegalan pristup, eksploataciju, izmjenu, oštećenje ili uništenje resursa ili bilo kojih podataka dostupnih unutar AMUCG, u vlasništvu AMUCG ili bilo koje članice ili pojedinačnog korisnika.
- 8.6. Svaka aktivnost kojom se ugrožavaju ili mogu da se ugroze normalno funkcionisanje i bezbjednost resursa AMUCG, kao i resursa drugih mreža korišćenjem AMUCG (npr. proizvodnja i distribucija računarskih virusa, crva, trojanskih konja, određenih povjerljivih podataka, itd.).
- 8.7. Svaka aktivnost kojom se izaziva neugovoreno ili neopravdano opterećenje resursa AMUCG ili resursa drugih mreža, kao i povećano angažovanje osoblja na održavanju tih resursa, unutar AMUCG ili korišćenjem iste.

- 8.8. Svako ilegalno povezivanje na infrastrukturu AMUCG, pružanje servisa AMUCG ili omogućavanje korišćenja resursa AMUCG za organizacije ili pojedince kojima to pravo ne pripada, komercijalno ili bez nadoknade.
- 8.9. Svako korišćenje AMUCG radi promovisanja, zastupanja ili drugih potreba privrednih društava, političkih stranki, vjerskih organizacija i drugih organizacija čija djelatnost nije vezana za akademsku zajednicu i naučno-istraživački i obrazovni rad.
- 8.10. Svaka komercijalna aktivnost usmjerena u cilju ostvarivanja profita, a koje nijesu vezane za naučno-istraživačke i obrazovne djelatnosti.
- 8.11. Svako uznemiravanje, ometanje ili onemogućavanje rada drugih korisnika, bez ustanovljenog opravdanog razloga, (npr. spam e-mail, nastavak slanja e-mail-a osobi koja zatraži da joj se e-mail više ne šalje itd.).
- 8.12. Svaki nastavak korišćenja nekog resursa ili servisa pošto je CIS UCG zatražio da njihovo korišćenje privremeno ili trajno prestane zbog remećenja pravilnog funkcionisanje resursa AMUCG ili trenutnog ostvarenja prioritetnijeg servisa.
- 8.13. Svako ostvarivanje dodatnih, nezavisnih veza pojedinačnih korisnika AMUCG sa drugim mrežama van AMUCG i/ili Internetom se smatra nedozvoljenim, osim u posebnim slučajevima kada je to neophodno za naučno istraživačke svrhe i uz saglasnost CIS-a. CIS zadržava pravo davanja tehničkih uslova za ostvarivanje dodatnih nezavisnih veza kako bi se zaštitio integritet, resursi i servisi AMUCG. U slučaju korišćenja resursa AMUCG za ostvarivanje dodatne veze (npr. IP adrese, uređaji, linkovi itd.), ove dodatne veze se takođe smatraju infrastrukturom AMUCG i podliježu odredbama ovog Pravilnika.

Član 9

Mjere i aktivnosti CIS-a u slučaju nepoštovanja obaveza iz Pravilnika

Mjere i aktivnosti CIS-a koje se preduzimaju u slučaju nepoštovanja obaveza iz člana 5 kao i u slučaju nedozvoljenog korišćenja resursa AMUCG navedenih u članu 8 ovih Pravila su:

- 9.1. Po pojavi i identifikaciji incidenta ili narušavanja pravila CIS će kontaktirati imenovanog stručnog predstavnika-administratora članice za saradnju sa CIS-om i ukazati na isti.
- 9.2. Članica je dužna da u najkraćem roku otkloni identifikovani problem i o tome obavijesti nadležne u CIS-u.
- 9.3. Ukoliko je članica AMUCG u nemogućnosti da sama otkloni identifikovani problem, CIS će pružiti svu stručnu pomoć u vidu savjeta ili zajedničkog rada na rješavanju problema.
- 9.4. Ukoliko se identifikovani problem ne otkloni, pored preduzetih aktivnosti 9.2 i 9.3, a CIS procijeni da je ugrožena funkcionalnost ostatka AMUCG, CIS ima mogućnost isključenja dijela mreže ili čitave mreže članice AMUCG do rješavanja problema. U tom slučaju, CIS će prije bilo kakve akcije

obavijestiti članicu o ovom potezu, u pisanoj formi. U posebno hitnim slučajevima radi očuvanja funkcionalnosti i bezbjednosti resursa AMUCG, obavještanje je moguće sprovesti i naknadno, nakon suspendovanja servisa.

- 9.5. U slučaju manjih ili nenamjernih kršenja odredbi Pravilnika, korisnik AMUCG će biti upozoren (u pisanoj formi ili putem e-maila), a ukoliko i posle takvog upozorenja nastavi ili ponovi prekršaj iste ili slične vrste, to će se smatrati zlonamjernom nedozvoljenom aktivnošću i biće mu suspendovano pravo na servise.
- 9.6. Ukoliko je povreda odredbi ovog Pravilnika u isto vrijeme i protivzakonita, ili prouzrokuje gubitak ili oštećenje određenih resursa (opreme, servisa i/ili podataka), bilo unutar ili izvan AMUCG, CIS može da inicira odgovarajući zakonski postupak kod nadležnih državnih organa.

Aktivnosti iz stava 1 ovog člana preduzimaju se po datom redosledu izvršavanja.

Član 10

Prelazne i završne odredbe

Primjena odredbi ovog Pravilnika je obavezna za sve korisnike AMUCG (organizacije i pojedince), kao i za ostale korisnike van AMUCG koji ostvaruju saobraćaj ili servise preko AMUCG. Članice AMUCG dužne su da omoguće svojim korisnicima da se upoznaju sa odredbama ovog Pravilnika i da koriste raspoložive resurse u skladu sa istim. Odredbe ovog Pravilnika primjenjuju se u slučajevima internog, eksternog ili tranzitnog saobraćaja, koji barem jednim svojim dijelom direktno prolazi kroz infrastrukturu AMUCG ili indirektno utiče na njene resurse.

Članice AMUCG mogu da donose i sopstvena pravila kojima detaljnije regulišu pojedina pitanja uređena ovim Pravilnikom, pod uslovom da ta pravila nijesu u suprotnosti sa odredbama ovog Pravilnika. Pojedinačna pravila mogu da sadrže upućujuće norme na ovaj Pravila, da njegove odredbe djelimično ili u potpunosti preuzmu, ali tako da se otkloni mogućnost pogrešnog tumačenja njegovih odredbi. U slučaju nesaglasnosti ovih pravila, CIS će sugerisati članici da nesaglasnost otkloni, a u slučaju neusaglašavanja istih primijenjiće se odredbe.

CIS UCG stoji na raspolaganju svim korisnicima za sva pitanja vezana za predmet ovog Pravilnika, ovlašten je za tumačenje odredbi Pravilnika i rješavanje spornih slučajeva u vezi sa primjenom odredbi Pravilnika.

Ova Pravila će se objaviti u Biltenu UCG i biće dostupan na sajtu CIS-a UCG.

Iznjene i dopune ovih pravila vrše se na način i po postupku propisanim za njegovo donošenje.

Ova pravila stupaju na snagu danom objavljivanja u Bilten UCG, nakon dobijanja saglasosti od strne Upravnog odbora Univerziteta Crne Gore.

Centar informacionog sistema UCG
Rukovodilac
Prof. dr Božo Krstajić